

JURNAL,

PENTRU RESPANDIREA ȘTIINTELORŪ NATURALE ÎN ROMÂNIA.

Rédigeat
de

Professor Dr. Iuliu Barașu și D. Ananescu.

Coprintere: Sosirea primăverei. — Reforma Calendarului. — Călătorie în Italia.

Sosirea primăverei.

De când este lumea, inimile poetice au cântat și celebrat luna lui Mai ca timpul reîn-torcerei primăverei, ca epoca sosirei acestui mare suveran al toței Natura care vine cu mi-nenele pline d'atita daruri, d'atita frumuseți și d'atita fericiri! Celebrul poet Schiler dice: Suntă nisce lucruri vechi care remănă însă tot dauna noii" Reintorcerea primăverei, reserirea sô-relui într'o frumósă și de vară, sunt asemenea lucruri vechi și tot dauna noii; căci fie care simțire mare care pătrunde tótă esistența nó-stră interioare, ne dă o viață nuoe; apoi atunci

suntem ómení noúí și parcă ni se pare că simțim pentru întâia oare această simțire mare.

Așia dar, primăvara a sosit, ecă; numit unū mare suvran; inse sosirea lui nu se anunșie prin 101 lovire de tunuri, ci prin miū de glasuri ai filor Naturei care scot strigărilie lor de bucurie și de fericire: Eacă'l acest suvran care nu dă „posturi și slujba“ ci vieață și resuffare, pâine corpului nostru și idei înalte care nutrescu spiritul nostru c'un océn de frumusețe, c'o infinitate de impresiuni care încântă viața noastră și care ne face din valea pământului, unū paradis ceresc!

Aste a făcut să ne imaginăm că în paradisiū (raiū) trebuie să domine o primăvare eternă, neconținente; dar nu trebuie să uităm că o mare parte a plăcerilor care le simțim aici la sosirea primăvarei, provină din nootatea acestui spectacol și din transițiunea simțirilor, adecă fiind-că eșimū din urita iarnă și intrăm în frumósa primăvară. Deja Plato în celebrul Phaedon al lui, dice că plăcerile vieței, le suntem datorī neplăcerilor care le au precedat; căci dorința și speranța a poseda ceva, umple inima noastră c'o plăcere mai complectă și mai superióră, de câtū momentul în care il posedăm în realitate. — De aceea, numai în climate temperate unde domină diferite saisoane alle anului bine distincte, unde Natura în cursu anului parcă adórme érna într'un somn adincū rece ca mórtea și primăvară se destéptă la o viețe noúă plină de acțiunile spiritului creatorū; numai în aceste climate, dicem, omulū a putut să devie o ființe morale superióre. Nicī în climatele frigurose unde domnesce tot d'auna o érnă înghețătoare; nicī în climatele fórte calde unde domnesce tot d'auna o căldure ardetóre, n'a putut să se desvolte o rase d'ómeni energici, d'ómeni simțitori îndestrați c'o imensă imaginațiune care îi creadă în tot momentul imagine noúă, formându-i o lume ideale, mult mai mare, mult mai avută de câtū lumea reale. Dar și effectul fisic al acestor două extreme alle temperaturēi asupra corpului nostru, este în sine tot acella. În frig mare ca și în căldura mare, nu suntem în stare a produce nimic; amínduoē aceste simțiri opuse paralisă energia corpului nostru. De aceia, numai în hotarul acestor regiuni escentrice într'un frig și căldure extreme, numai acolo, adică în climatele noastre

divină primăvară strelucesc în tótă gloria sa, acolo este infinitul tesaur al tutor bunurilor, marele fermecator care ne întineresce în fie care anū în epoca sosirei sale.

Dar primăvara n'are obiceiū, ca alți suverani când sosesc, a umbla iute în trăsuri es-traordinari pe drumuri de fer, saū cu atitea sute caī de poste; din contra, suveranul lumēi organice, merge fórte încet; s'a și calculat modul acestei mergeri și s'a găsit că în climatele nóstre, primavara face pe fie care di de la sud către nord calea de 3 $\frac{3}{4}$ Mile (ca la 2 poste) adecă: cu câtū un locū este situatū mai multū cu un grad geografic (adecă cu 15 Mile geografice) către nordu, cu atitū acest locū va priimi mai târđiū primăvara cu patru zile. Așia s. e. Jași, care este situată către nord aprópe cu 3 grade mai mult de cât Bucuresci, primesce în tot anul primăvare cu dóespredece zile mai târđiū de câtū această capitale a României. Tot în acest modū, Elada, Italia și Nordul Africei primescū primăvara mai nainte decătū noi, precum și pe d'alte parte, Germanica, Polonia și Russica o primescū mai târđiū de câtū noi. Dar D. Prof. Fries a probat prin observațiuni meteorologice, că acestū mersū al primăverei nu este ecualū în tóte locurile pământului; că în climatele reci, primăvara naintéđă mai iute de câtū în climatele temperate; dar cu câtū primăvara naintéđă mai iute, cu atit ține mai pucín timpū; apoi cu câtū ține mai pucín, cu atāt desvoltă în acest pucín timpū o energie mai mare.

Să esplicăm această.

În țerrile mai meridionale, fenomenele primăverei ce succede una dupe alta fórte încet; acolo transițiunea între iarnă și vară este lungă și ține mult timpū; dar aceste fenomene n'au acolo o fórte mare energie; încăldirea zilelor cresce din di în di într'unū mod nesimțibil; în aceste țerrī, primăvara naintéđă încet (precum-am dișū 3 $\frac{3}{4}$ Mile într'o di) Din contra, în climatele mai nordice, fenomenele primăverei se succed iute una dupe alta; acolo transițiunea între iarnă și vară este fórte scurtă. Dar aceste fenomene devoltă acolo o energie fórte mare, încăldirea zilelor cresce acolo din di în di într'un modū fórte simțitor; în pucine septemâni alle lunei lui Iuliū, pământul Siberiei se schimbe într'o câmpie superba c'a Italiei, acoperită cu

nenumerate flori strălucind în toate magnificența lor; dar tot acolo, primăvara înainte de mai iute, căci mersul ei acolo este de 5 Mile într-o zi. Putem să dicem că chiar primăverii îi place să rămâie mai mult timp în climatele calde, de cât în climatele reci, unde ea parcă se grăbește a implini curînd datoricia ei și fugă.

Dar și înălțimea locurilor are o mare influență asupra sosirii și duratei primăverii. Primăvara este ear ca unui seignori, comodi în mișcările lor, și nu le prea place a se osteni și a se sui pe vârful munților; de aceea suirea primăverii pe munți se urmărește într'un mod foarte încet; calculîndu-se, s'a găsit ca primăvara are trebuință de 10 până la 14 zile ca să se suie la vârful unui munte, care are o înălțime de 1000 picioare, adică primăvara se suie într-o zi numai abia o sută picioare către vârful munților!

Este știut că toate primăverile nu să semănă nici chiar la un loc. La noi se întâmplă câte o dată că primăvara e prea caldă, altă dată e prea rece; cu toate acestea, este acum probat prin nenumerate observații meteorologice că pentru fie-care loc al pământului, există o temperatură medie constantă pentru tot anul și pentru fie-care stațiune (saison) anuală în particular. La noi în Bucuresci s. e. temperatura medie anuală este -8° R. c'o fracțiune; temperatura medie a primăverii (lunilor Martie, Aprilie și Mai) este $=8^{\circ}$ R; temperatura medie a vărei (lunilor Iunie, Iulie și August) este $=14^{\circ}$ R; temperatura medie a toamnei (lunilor Septembrie, Octombrie și Noiembrie) este $=5^{\circ}$ R; apoi temperatura medie a iernii (lunilor Decembrie, Ianuarie și Februarie) este $=-3^{\circ}$ R.

Asemene găsim o mare constanță în modul succesiunii fenomenelor primăverii din fie-care loc. De aceea, deja Linné a împărțit primăvara în trei epoce sau perioade, adică:

1. Perioada desghierei pământului (de la 15 Febr. până la 15 Martie).
2. Perioada semănării cerealelor de primăvara (de la 15 Martie pînă la 15 April).
3. Perioada eșirii florilor primăverii și a frunzelor pe arbori (de la 15 Aprilie pînă la finitul lui Mai.)

Să vorvim despre aceste epoce ceva mai pe larg.

În perioada d'ntăia, semnul cel mai caracteristic al primăverii este desghiciul zăpezii; de și se'ntimplă adesea ori că, după ce ghiacia a început a se topi, ninge ear din nou la începutul lui Martie în zilele „Babelor.” Dar, spre norocirea lumii, traiul „Babelor” e scurt și pe lângă uritele Babe, Natura ne dă atunci o consolățiune în cântecul ciocărlanilor (Alauda musica) care sosesc atunci la noi din călătoria sa ernală către sudul pământului.

Tot în acest timp începe să se arăte și alte passeri cîntătoare; șarpii esă din culcușul lor; bróscele încep a da concertele lor musicale așa de cunoscute, și la sfârșitul acestei perioade tințarii încep și ei preumblările lor nocturne fără voia poliției. Tot d'o dată ghiocicii albi (Leucoium vernum L.) scote capetele lor din zapadă și precum a observat un Naturalist Poet, elle semenă ca clopoșele mici, parcă sunt destinate a suna ora învierii Naturei!

În perioada a doua, fenomenele și lucrările primăverii se urmează c'o succesiune mai încetă; la începutul acestei perioade, ne revine barba (Ciconia alba), acest musafir de vară a țeranului nostru pe toate câmpiile României, acest chiriaș fără plată în toate satele la noi. În privința plantelor după câmpii, se arată atunci plătagina (Plantago major) cu florile sale galbene, pe când frunzele ei esă c'o lună mai tîrziu. În pădure înfloresc frumoasa vioarea (viola odorata) această flóre delicată și modestă, parcă rușinoasă, care ascunde în dosul frunzelor, sale din anul trecut, făcînd să se gîndească; dar și flóre ficatului (Hepatica) arată atunci florile sale galbene care preced și elle eșirea frunzelor, ce se vor arăta tocmai c'o lună de zile mai tîrziu. Totu atunci, în sinul pădurilor, care curînd vor deveni asilul umbrelor misterioase, ese laptele passerilor (Ornithogallum), erba plămônilor (Pulmoaria) așa numită, fiind-că seamenă prin colorile sale roșii și violete cu colorile plămônilor și despre care poporul crede că este un remediu în contra malădiei plămônilor; dar nici o altă plantă nu contribuie așa de mult a înfrumuseța varietatea câmpului, de cât Primula (primăveră), numită așa, fiind-că este una din cele mai frumoase flóre ale primăverii și arătarea lor este caracteristică pentru primăvară în climate temperate (alăturata figură presintă o specie

alle primulei adecă, *Primula Auricula*); dar lingă atâte flori frumoșe pentru vedere, s'arată și *Drăgaica* (*Asperula odorata*) care e așa de plăcută și pentru odore.

Unii arbori s'acoper atunci cu flori de și n'au încă frunze; aste sunt cellé următoare- Alunul (*Coryllus avellana*), Anin (*Alnus*); ceva mai pe urmă plopul (*Populus tremula*) arată c'o mare cochetărie florile lui adunate numite Amente (*Pisicuțe*) foarte elegante; dară împreună cu plopii înfloresce și Sălcie, represintată prin diferite specii foarte frumoșe; ceva mai târziu vedem că alunul lepădă amentele (florile) sale și tot d'odată s'arată la Ulmi (*Ulmus communis*) ca niște umbreluțe mici pline de flori roșietice, apoi în cele dupe urmă zile alle acestei perioade, frasinul (*Fraxinus excelsior*) resfire florile sale care penă acum au acoperit ramurile sale cu niște umflături negre.

În momentul acela, primavara a ajuns la una din acțiunile sale cele mai importante pentru lumea organică; aste este eșirea frunzelor arborilor. Deja cu 8 zile mai înainte, pădurile și tufșurile s'a acoperit parca c'o nebula ceva verde; asta este începutul eșirei frunzelor; înse nedevenită încă comună la toți arborii. Dar ordinul eșirei frunzelor la arbori, se urmează în modul următoriu: întâiu ese agreși (*Ribes grossularia*) îmbreacă în verde; cōcăsa (*Ribes rubrum*) dupe cât-va timp vine timpul socului (*Sambucus*) și Kălin (*viburnum opulus*); *Crataegus* (maracinele albă) resfiră și ellă florile sale; asemenea lemnele cainesc (ligustrun) și frunza caprei (*caprifolium*) s'încungioră cu foile sale delicate, par-că aerase, mai tot de-a-una în mișcare. O frumușețe d'o altă natură este acum produsă în păduri, prin cascanii de India (*Aesculus Hippocastanus*) adică prin mugurii ei lipicioși care lucesc ca Diamanți în rațele Sōrelui. Ellă, împreună cu Aciaru (*Acer*) cu frunzele-salle sombre și cu stejara de eamnă (*quercus robur*) complectă tabloul primăverii în pădure.

Pâne când nu ne despărțim d'acest tablou mare și ravisant al Naturei; să facem și câte-

da observațiuni care nu lipsesc d'a avea oarecare interes. Mai tōte florile primăverii (afară de viorea, drăgaica și pucine alte) n'au nici un odor plăcut și sunt mai tōte d'o color uniforme, albe, galbene, albastre, rar violetă. Mai tōte înfloresc înainte eșirei frunzelor lor, la unele stău încă frunzele anului trecut, pe când la altele florile stău pe ramurile gōle fără frunze. Această întârziere a pădurei d'a produce frunze, a făcut că pe fundul pădurei s'a putut desvolta tōte florile primăverii care cer și lumina și n'ar putea naintea în umbră. Pădurea, se folesesc d'acest timp cînd este încă

luminat de lumina sōrelui, spre a produce în sinul seă un parchet de flori care nu'l găsim în acest timp în tōtă întinderea câmpului.

Perioada a treia a primăverii se cunoșce prin înfrunzirea și înflorirea completă a arborilor; în această epocă, fenomenele cele mai remarcabile alle primăverii sunt: aparițiunea rândunelelor (*Hirundo*) a cucului (*Cuculus canorus*) și a privigătorei (*Sylvia phylomela*), însă acest frumos cântăreț de noapte desemnează finitul primăverii și sosirea verei. — În această perioadă, croul pădurei este fagu (*fagus silvatica*); acest frumos arbor, domnitor

Primula Auricula.

al pădurilor în România. Fagul a fost căutat și laudat pentru frunzele sale fine, elegante, lucitoare și ușore, pentru mugurii seă îmbrăcați n'albă parecă într'uu înveliș d'argint strelucind la lumina sōrelui pe un ceriū albastru și produc atunci un efect foarte grandios. Împreună cu fagu se resfiră și frunze stejara de vară (*Quercus pedunculata*) a mesteacănului (*Belula alba*) a feluriților Aciere, (*Acer*), a teiului (*Tilia*) și a unui fel de brad rar la noi dar foarte frumos (*Pinus laricis*). Dar arborii care interdeadă mai mult de cât tōte cu lepădarea mugurilor lor, sunt unele feluri de sălcie, de plop, și frasin și putem se țicem ca, cu asta se termină ciclul fenomenelor primăverii în pădure; dar pe câmp esă atunci nenumărate flori, una mai frumoșe și mai variabile în color de cât cea laltă, între care vom numi numai păpădie, (*leontodon taraxacum*

care s'arate înflorit tot într'un timp cându se înfrunzesc fagul) floarea frigurilor (Ranunculus), iarba șerpelui (Serpentaria), frumósă Veron'ca și mai cu sémă fórea numită în tóte limbele „se nu mă uii,” (Myosotis palustris, ne m'oublies-pas). Prin această flóre, cu cares e termine lucrările Primăverei, eane dize un Adio! pare-că voesce a ne dize totú d'o-dată „se nu mă uitați, ómenilor!” O cine póte să te uite, frumósă primavară! Cine pote să uite acelle mo-

mente de serbătóre alle inimei nóstre, în care fie-care om devine poet; fie-care inimă tresare d'o bucurie nespuse; fie-care fibra a esistenței nóstre se întinde peste imensul orizont al vederii, și îmbrătoșem atunci în spiritul nostru cerul și pământul, trecutul și viitorul și atunci sufletul nostru transportat în regiunile visurilor cellor mai încântátóre, simtú aici pre pământ unú paradis cerescú. B.

LUCARILE SOCIETĂȚII ROMANE.

de

SCIENCE.

Primim de la Onor. Biuroú a acestei societăți invitarea d'a publica în diarul nostru memoriul D-lui Falcoian despre reforma Calendarului nostru și raportul Comisiunii insercinată a esamiiua acest memoriú.

Cu bucurie ne grăbim a da acestor duoe lucrări interesante, o publicitate în fóea acésta, cu atât mai mult, fiind-că arată că ținerea societății descințe nu este pen' acum isbită de flagelul nelucrării, o meladie endemică la noi. B.

I. MEMORIÚ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Presintat societății Române de sciințe în Ședința din 29 Martiú 1862.

Midloc nou de intercalare a bissextililor, prin care într'un million de anní nu remine nici o deosebire între anul civil și anul tropic.

Domnilor,

Scopul acestú Memoriú este de a supune la aprecierea d-vóstrá un midloc nou de intercalare a bissextililor, prin care într'un million de anní nu lassá nici o deosebire între anul civil și anul natural.

Ocupat cu questiunea Calendariului pentru într'un articol care a appárut în Revista Románá, în numerile de Noemvriú și Decembriú, anul espirat, ne-am cređut dator a respénde în public înconvenientele Calendariului nostru, *Calendarul Iulian*, și a proba necesitatea unei reforme. Tot de-odată, am expus și în ce consistá *sistema Grigorianá*, care este mult mai precisá, precum și *sistema Persaná*, adoptată în Persia încă de la începutul secolului XI-ea, care este mai precisá și cât *sistema Gregorianá*.

Cu acestea, am fost condus a căuta daca nu esistá vre un alt midloc de intercalare a bissextililor, mai precis de cât în sistemele pre-

cedinte, și rezultatul acestor incercări este care viú a vè comunica.

Pentru noi *annul* este perioada reíntórcerei *timpurilor*, care depinde de mișcarea Sóreliú în raport cu ecuatorul, adică *annul tropic*, a cărú valóre exactá exprimatá în zile Solare *medie*, este de 365 d. 242,264. Acésta este durata reíntórcerii Sóreliú la același equinox, și le póte numi *annul natural*.

Scopul reformării Calendarelor este de a regula anul civil după anul natural, ast-fel în cât să rēmie în tot-d'auna între dínșii cea mai micá deosebire possibile; care devine o questiune de resolvat prntu că anul civil trebuie să cuprindá un numer exact de zile, pe când anul tropic coprinde o fracțiune fórté complicată de 5 ore 48 min. 51 s. 61 = 0 d, 242264.

Este învederat că anul civil nu póte avea în tot-d'auna același numer de zile, ci ceea ce

era natural a se face, este de a lua obicnuită anul civil de 365 zile și când fracțiunea 5 ore 48 m. 51 s. 61, acumulându-se din an în an, va ajunge să compună aproape o zi, în anul acela, să se fie anul civil de 366 zile. Astfel, anul civil ar avea obicnuit 365 zile și din când în când i se va da o zi mai mult. Dar este important pentru Chronologie să se poată transforma cu înlesnire un număr ore-care de ani în zile, și de aceea nu se poate lăsa nedeterminată intercalarea anilor de 366 zile.

Acest mijloc simplu pentru a face să concorde anul civil cu anul astronomic, s'a întrebuințat pentru prima dată de Iulius Cesar, cu ajutorul astronomului Sozigenes din Alexandria pe la anul 44 in. de Chr. și numind *bissextili* anii de 366 zile, s'a dat ca regulă pentru intercalarea lor, ca la fie-care patru ani, cel din urmă să fie bissextil.

Acăsta este *reforma Juliană*, cea mai simplă, și pe care noi am conservat-o pînă astăzi.

Reforma juliană presupune anul adevărat de 365 d. 25 sau 365 d. 6 ore, care se numește *anul de Convențiune*, și care este mai mare de cât anul tropic cu 0 d. 007736 = 11 m. 8 s. 4, de unde urmăm că începutul anului civil va rămâne pe fie-care an mai în urma anului tropic cu fracțiunea 0 d. 007736, care în 400 ani produce aproape 3 zile de deosebire și în 4000 de ani deosebirea va fi de 31 zile, adică că în curs de 400 ani se intercală trei bissextili mai mult de cât trebuia, și în 4000 ani se intercală 31 bissextili mai mult.

Sistema Gregoriană caută a suprima trei bissextili care se adăugă mai mult în Calendariul Julian în curs de 400 ani, și pentru acăsta s'a primit a se suprima bissextilul din urmă la fie-care din cele d'întăiu trei sute de ani, lăsând toți bissextili la cea d'a 4-a de unde regula următoare a Calendariului Gregorian: „Toți anii „divizibili prin 4 să fie bissextili, afară de anii „seculari; lăsând între acestia bissextili numai „pe aceia ale căror sutimi vor fi divizibile „prin 4.” Prin urmare anii 100, 200, 300-500, 600, 700, 900, 1000,..... 1800, 1900, 2100,..... nu vor fi bissextili, și anii 400, 800, 1200, 1600, 2000,... vor fi bissextili.

Anul de convențiune în reforma gregoriană, este de 365 d. $\frac{97}{400} = 365$ d. 2425, mai

mare de cât anul tropic cu 0 d. 000236, dar în 10000 de ani acăsta deosebire lasă anul civil în urma anului natural numai cu 2 zile, pe când dupe calendariul Julian deosebirea va fi de 77 zile. Pe lângă acăsta, în sistema Gregoriană se poate descompune cu înlesnire un număr dat de ani în zile și tot-de-odată se păstrează și simplitatea reformei Iuliane.

Persanii, întrebuințau pe la începutul secolului XI-le, un mijloc de intercalare mai precis de cât cel Gregorian, care constă în a face bissextil al 4-le an în șapte perioade consecutive și în a 8-a perioadă să le facă bissextil al 5-ea an. Prin urmare, în curs de 33 ani, se intercală 8 bissextili, ceea ce dă pentru anul de Convențiune în acăsta sistemă $395 \frac{8}{33} = 365$ d. 2424, care este mai apropiat de anul tropic de cât anul de convențiune Gregorian. Dar sistema Gregoriană este preferabilă pentru că dă mai multă înlesnire pentru a preface în zile anii și secolii, care este un avantaj precios pentru Calendariu.

Eacă acum un nou mijloc de intercalare a bissextililor, care sper că va escela prin esactitatea sa. Regula este acăsta:

„Toți anii divizibili prin 4, vor fi bissextili „că în reforma Iuliană, afară de anii divizibili „prin 128, lăsând între acestia bissextili numai „anii seculari divizibili prin 128.”

Pentru a judeca despre esactitatea acestei reguli avem un milion de ani = $7812 \times 128 + 64$, care ne dă, că într'un million de ani sunt 7812 ani divizibili prin 128 și 78 ani seculari divizibili prin 128.

Într'un milion de ani, trebuie să se intercale 242264 bissextili, pe când dupe calendariul Julian se intercală 250000. Aplicând regula precedentă, se intercală 250000 bissextili fără 7812 - 78, care sunt bissextili de la anii divizibili prin 128 scăduți cu bissextili de la anii seculari divizibili prin 128, aste dă $250000 - 7734 = 242266$, adică numai două bissextili mai mult într'un milion de ani.

Dacă vroim să facem să dispară și acesti două bissextili care se adăugă mai mult într'un milion de ani, putem conveni cu regula de mai sus a suprima și bissextili de la anii 500000 și 1,000,000.

Acest mijloc de intercalare păstrează sim-

plicitatea reformei Iuliane și un presintă nici o dificultate pentru a transforma în zile un număr óre-care de anii. Dar un serviciu immens,

este de a nu mai aduce uici odată necesitatea unei reforme noi cu secolii.

8 Februarü 1862.

I. Falcoianu.

II. Rapportul comisiunei insercinate a essamena acest memoriü.

Domnilor,

Comisiunea ce ați însărcinat cu essamina-rea memoriului D-lui Falcoian despre refforma calendariului Iulian dupe un nou mod de intercalare propus de d-lui; a essaminat cu tótă atențiunea acest memoriü și are acum onóre a vă presenta rapportul ei în privința acésta.

Cestiunea despre reformarea calendarului Iulian la noi, este o mare cestiune a viitorului și acésta sub două puncturi de vedere, adică: sub punctul de vedere allü religiunei și sub punctul de vedere social.

Cât despre punctul de vedere religios, trebuie că serbătorile religiunei Crestine să fie serbate în modul cum l'a aședat fondatorii religiunei. Așa dar Pascele, acésta primă serbatóre a Crestinismului, trebuie să fie serbată cum l'a ordonăt Conciliulü de la Nicea adică: în primă Duminică dupe luna plină care vine immediat dupe sossirea sórelui (sau a pământului) la punctul ecuinocțial al primăverei. În facia acestui ordin precis al religiunei Crestine, este învederat că calendarulü crestin care reguléză Pascele și tóte serbătorile anului, trebuie să se apropie cât se póte mai mult de anul tropic, și acesta nu esistă în calendarul Iulian.

Cât despre punctul de vedere social, este învederat că formăm acum o mare anomalie în miđilocul Europei. Când tótă Europa a deja intrat în anul nou, noi suntem cu 12 zile înapoí. Apoi fiind-că acésta differințe retrogradéză în 400 anii cu 3 zile și în 4000 anii cu 30, urmează că acésta differința, va deveni odată extră-ordinare.

Este asemenea adevarat, că întrarea României în sinul popórelor civilizate ale Europei, cere și unificarea calendarului nostru cu calendarul European. De aceea suntem cu totul de opiniunea D-lui Autor că trebuie se ne silim a respáudi la noi ideea părăsirei calendarului Iulian.

Dar Domnulü Autor a mers și mai departe. D-lui

a probatü că și anul civil sau de Conventiune dupe Calendarul Gregorian differe de anul tropicü cu 0q, 000236 sau cu 236 zile într'un millionü de anii, și spre a apropie anul convențional de anul tropic, D. Autor propune că în loc d'a suprima bisextili la fie-care an secular afară de cei diviđibili prin 4; din contra să se supprime tot dauna bisextili la fie-care 128 anii, lăssând acesti bisextili la anii seculari divisibili prin 128. D. Autor arată că în acest mod, differința între adeveratul an tropic și anul (convențional) civil, va fi numai de 2 zile într'un million de anii.

Comisiunea a citit cu mulțemire acésta ingeniosă născócire a autorului și negreșit că un calendar refformat dupe ideea Autorului (dacă ar fi adoptat de tótă Europa) ar fi sub punctul adeverului, mai preferabil de câtü cellü Gregorianü, însă trebuie să observăm că acest modü propus are doue inconveniente și o omissiune, adică:

1. În Reforma D-lui Falcoian, intercälările se facü la un numer care nu este rotund și prin acésta calculul devine mult mai difficilü de cât în cel Gregorian.

2. Fiind că nu e probabil (cellü puțin de o cam dată) că Europa va primii acésta reformă a calendarului seü; de aceea este învederat că peste o sută de anii, vom rămânea îndărät cu o ñi în rapport cu Europa și acésta întârđiere de o ñi va ține 28 anii. Pe urmă, calendarul acela va merge împreună cu cel European în curs de 72 anii; dupe care iarăși vom remâne îndărät cu o ñi în curs de 56 anii. Ast-fel, scopul cel mare a-ne uni cu calendarul tutor popórelor civilizate, va remâne ne implinit.

Dar eaca și omissiunea:

Autorul ne ñice că calendarul Gregorian este imperfect cu 236 zile într'un million de anii; dar n'a menționat în memoriul d-sale că deja de mult timp s'a propus d'a suprima în acestü

calendar la fie-care 4000 ani un bisextil, ceea ce reduce imperfecțiunea calendarului numai la 14 zile într'un million de ani, prin urmare aproape o zi în 72000 ani. Această imperfecțiune este așa de ușoră în cât putem prea bine să ne odinăm, ba încă putem să și credem că înainte de terminarea acestui ciclu de 72000 ani, omenirea ca avea avantajii a introduce un million de alte corecțiuni, mult mai atingătoare de adevăr, de cât o diferențe de 14 zile într'un milliom de ani dupe adevărul astronomic.

Concluziune.

1. Suntem D-lor de părere sa se admită Memoriiul D-lui Falcoianu, pentru că presintă sub punctul de vedere teoricu, o idee nouă; apoi și tratează o chestiune d'o mare importanță practică.
2. Ar fi bine să se ia dispozițiunii a se publică acest memoriu împreună cu rapportul.

Dr. I. Barașu.
C. Aninoșianu.
E. Bacalogliă.

CĂLĂTORIE ÎN ITALIA.

NEAPOLE II.

Negușetorii de lubenițe (pepene verde) mai cu seamă se deosebesc prin mișcările ce și dau prin strigarea și limbajul lor expresiv; pe fiecare moment taie câte o lubeniță prăspătă, o face în fâlii și bucăți mai mici, și și laudă marfa clienților în diferite moduri. Adesea i audă repetind „cô tre calle mange, bibe, e te lave affaccia” (cu 3 parale mănăncă, bea și îți spală și figura); la aceste vorbe toți alerg și și procură această întreită necesitate. După ce mănăncă, oamenii, femeii și copiii aruncă în toate părțile cojile, și fiind că poliția nu îngrijesece, ca și la noi, de curețenia uliților, mulți dintre oameni se împedecă d'aceste coji, alunecă și cad. La Neapole ca și în cele mai multe orașe din Italia se află o classă de oameni degradați (acum însă s'a împucinat mult numărul lor) numiți lazzaroni, după numele vechiului lor patron Lazăr, care și petrec viața în a nu lucra nimic; ziua umple ulițele căutând vr'un strein să i serve de conducător, sau a face un prea mic serviciu cuiva, ca să câștige câțva creștari pentru mâncare, iar noaptea dorm pe treptele scârilor templurilor având drept adăpostu ceriul cu stelele frumoșe.

Miseria, cerșetoria și misericordia sunt lăpșite în totă Italia, mai cu seamă în partea meridională. Abia apare un strein într'un oraș, și îndată este încongiurat d'o mulțime de oameni fără căpătăiu, care vinde lă supără: unu voesece să i vendă ceva, altu vrea să i văcsuiască hotinele, toți vor să i arate drumu, să l conducă la ospeluri și la monumente publice (în timpul acesta căletorul trebuie să și păstrede bine punga, orologiu și batista, căci dispar ca printr'un farmec); birjarii cu trăsurile se îndreptedă spre dînsul l îmbulsesc p'între diduri ca să l facă să simță mai bine necuviința d'a merge pe jos. Se otărasce să se sue, îndată un neconținut, primul venit, mai adesea trențeros și nepeptenat, se asvirle din dărātu trăsurei ca să serve de la-

chieu să deschidă ușia, să esecute ordinele, până când căletorul termină cursa ca să i dea căți-va creștari; dar lucru curios acolo că vrind nevrind trebuie să l îngădui să te serve. — Religia intră pentru mult în trebile italienilor; în cele mai multe prăvălii se vede imagina feci-orei, înainte căreia arde câte o lampă. Procesionile religioșilor de dimineață și de seară sunt prea curioșe, multe au aspect d'o bocchanală în mijlocul uliților.

Museul național. Dupe ce a vizitat cinea-museul din Florența, la Roma, museele Vaticanului și alle Capitolului, pare c'ar fi terminat în Italia studiul antichității; cu toate acestea, minuni nove astepță pe căletor la museul din Neapole cunoscut sub nume de *museul Borbonico* sau de *Studi*. Aici chiar interesul curiosității lor creșce și mai mult printr'o revelațiune intimă și întinsă a vieței, a obiceiurilor cellor vechi, prin ajutorul nu numai al inscripțiunilor, altarelor, monumentelor, statuelor, dar și a nnu mare numr de obiecte mobile de la cele mai precioșe pină la cele mai vulgare.

Aici nu este o întimplare fericită a unei săpături în pământ accidentale care să dea câte-va fragmente antice isolate, nu este un mormânt, un templu, un theatru ce se scôte din pământ, ci un orașiu întreg îngropat odată sub cenușia Vesuvului, și care acum dă ne'ncetat museului din Neapole thesauru nesleibile. Ast museu n'a dobîndit o așa de mare importanție, de cât de când a devenit depositul general allu tuturor avuțiilor îngropate în cele doue cetăți antice Pompei și Herculenum. pe lângă care se mai adaogă acelea care provin dintr'alte localități alle Italiei și din Sicilia. Avend un spaciu forța restrins nu putem intra în descrierea amenuntelor acestui museu.

A.